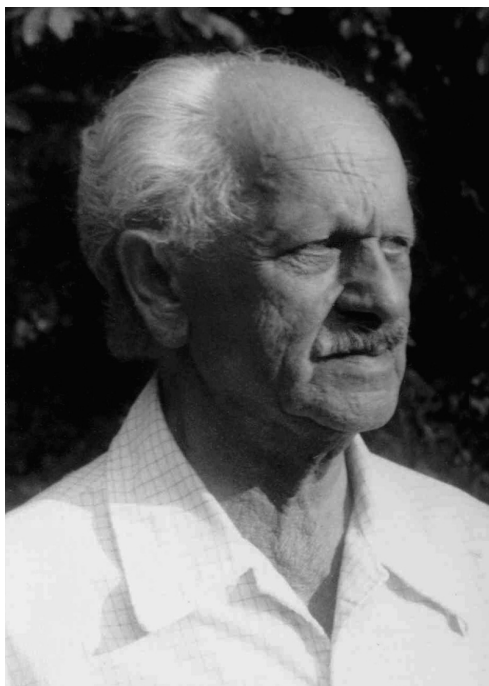

DR. MÁRKUS JÓZSEF

1911–1994

Agrármérnök egyetemi tanár, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa, a juhtenyésztés, a gyapjúminősítés, a vércsoportkutatás és a takarmányozástan kutatója, az állattenyésztés és a takarmányozástan tanszékeinek vezető tanára, a takarmányozástani tanszék megszervezője.

Márkus József 1911-ben született Budapesten. 1935-ben a M. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen agrármérnöki oklevelet, majd egy évvel később summa cum laude doktori címet szerzett. Már hallgatóként Schandl József professzor állattenyésztési intézetében dolgozott a juhtenyésztés és a takarmányozástan kutatójaként. Szaktanári képesítést szerzett. Tagja volt a Királyi Magyar Természettudományi Társulatnak. Egy éven át vezette a Teleki Pál által létrehozott nép- és tájkutató intézet állattenyésztési szakcsoportját, ami miatt a háború utáni években többször méltánytalanság érte.

1942 és 1949 között a Futura Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Rt., illetve MOSZK (Magyar Országos Szövetkezeti Központ) gyapjúminősítő osztályának a vezetője, 1949-ben a Mezőgazdasági Tudományos Központ főelőadójaként megszervezte az Állattenyésztési Kutatóintézetet. Még ez évben intézeti tanára lett a Magyar Agrártudományi Egyetem állattenyésztési tanszékének.

Csukás Zoltán professzor kérésére az állattenyésztési tanszék docense (1951), majd Csukás professzor halála után, 1957-ben a tanszék vezetője lett. 1958-ban megszervezte, majd 10 éven át vezette az Állatorvostudományi Egyetem – egyben az ország egyetlen ilyen típusú – vércsoport-laboratóriumát. 1963-ban megalapította az önálló takarmányozástani tanszéket, amelyet egyetemi tanárként nyugállományba vonulásáig, 1973-ig vezetett.

Kutatómunkájában – a juhtenyésztés, a gyapjúminősítés után, a háziállatok vércsoportvizsgálatainak folytatása mellett – az ásványi anyagok, a fehérjeminősítés, a mezőgazdasági melléktermékek takarmányként való felhasználási lehetőségei felé fordult. 1972 és 1973-ban a gazdasági haszonállatok kalcium-, foszfor- és mikroelem-szükségleti értékeinek kidolgozásában vett részt. Ez irányú munkásságát nyugalmazása után is folytatta, és kiterjesztette a humán vonatkozásaira is (osteoporosis). Tudományos életpályájának fontosabb témakörei: savanyítós takarmánytartósítás; genetikai lehetőségek a gyapjúminőség javítására; szarvasmarha-nemesítési vizsgálatok a dán vörös mint keresztezési partner felhasználásával; bikák, kosok ivadékvizsgálata; szabadtartásos szarvasmarhatartás; vércsoport és biokémiai polimorfizmus-vizsgálatok; a takarmányfehérjék és a lizin biológiai értékelése; vitaminkutatások és széles körű ásványianyag-kutatások. Vizsgálta a takarmányok értékelési lehetőségeit E-DMP-Lys eljárással, az ásványianyag-ellátás ellenőrzésének a lehetőségeit a kiürülő anyagok elemzésével.

Több tudományos szervezetnek: Gesellschaft für Züchtungskunde, FM Szarvasmarha- és Juhtenyésztési, Takarmányozási Témakollektíva, MTA Tudományos Minősítő Bizottság, valamint szakfolyóiratok – *Agrártudomány*, *Állattenyésztés*, *Természettudományi Közlöny*, a későbbi *Természet Világa* – szerkesztőbizottságának a tagja volt

Az agráregyetemi és állatorvostan-hallgatók oktatásán kívül 1932 és 1942, majd 1946 és 1954 között a kertészeti felsőoktatás hallgatóit tanította. 1954 és 1966 között az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán az állattenyésztés alapjai című tantárgyat adta elő. Vitathatatlan érdemeket szerzett az állatorvosok továbbképzésében is.

Márkus professzort nyílt őszinteség, önzetlenség és szeretetteljes humanum jellemezte. Szakmai feladatai mellett a korábbi tanárainak megbecsülését, emléküik megőrzését is szíven viselte. Kezdeményezésének eredményeként áll ma Tormay Béla, Zlamál Vilmos és Aujeszky Aladár mellszobra, illetve Gróh Gyula és Thanhoffer Lajos emléktáblája. Embersége, alapos felkészültsége, becsületes megbízhatósága tette alkalmassá a sorstól kapott szakmai és családi problémáinak megoldására.

Érdemrend ezüst, majd arany fokozatával, Ujhelyi Imre-emlékéremmel tüntették ki, s 1991-ben az Állatorvostudományi Egyetem honoris causa doktorának választották.

1994. április 26-án, hosszú szenvedés után hunyt el Budapesten.

Irodalom

Fekete Sándor: Dr. Márkus József professzor búcsúztatója. *Magyar Állatorvosok Lapja*, 1994. 49. 10. 636–637.